

První písemná zmínka o Hrusicích je uchovaná v panovnickém dekretu Přemysla Otakara I., daného na Pražském hradě 17. ledna 1205.

ŘÍJEN

2020

ROČNÍK 52

S účinností od **5. října 2020** je pro celé území České republiky vyhlášen **NOUZOVÝ STAV**.

Hrusický dobroběh

Druhý ročník Hrusického dobroběhu, který je součástí Poháru Ladova kraje, se konal 19. září.

I přes nepřízeň v podobě problematické epidemiologické situace se běhu zúčastnilo přes 60 závodníků a věříme, že si všichni akci opravdu užili.

V hlavním běhu na 12 km se běželo v 5 ženských a 5 mužských kategoriích, na trase 5 km byly 2 kategorie (muži a ženy) a v tzv. Hubačovském okruhu pro děti na 2,5 km se odměny udělovaly v kategorii chlapců a dívek. Je třeba zdůraznit, že domácí běžci si vedli velmi dobře! Za zmínku stojí zejména výkon 16letého Vítka Kopeckého na 12km trati, který byl jednoznačným vítězem v čase 0:48 hod., Jirky Bíny, který vyhrál svoji kategorii v čase 0:53 hod., nebo Šimona Bíny, který byl nejlepší na 12km trati mezi chlapci do 14 let v čase 1:07 hod. Mezi ženami dosáhly úžasného času Alena Kopecká (0:56 hod.) a Dana Čiháková (1:16 hod.).

Na 5km trase vévodili závodů v kategorii chlapců do 14 let Jonáš a Štěpán Kopečtí s časy 20:50, resp.

20:54 minut, vítězkou mezi ženami byla Kateřina Staňková s časem 26:27 minut, výborně si vedly také

Radka Honcová a mezi děvčaty do 14 let Viky Bínová, Ivanka, Bára a Lucie Čihákovy. Také na Hubačovském okruhu se děti tužily. Zvítězil Matouš Kopecký, ale palec nahoru patří všem dětem, které okruh uběhly.

Díky sponzorské podpoře řady firem a jednotlivců, kteří přispěli finančně či věcnými dary, a díky startovnímu budeme moci předat Sokolu Hrusice na práci s mládeží 14 000 Kč.

Pokračování na str. 2

Pokračování ze str. 1

Z Hrusic patří poděkování za podporu zejména Jirkovi Bínovi, Lubošovi a Ivě Bártovým za odměny pro běžce, Martině Jírové za výrobu medailí, Petru Sklenářovi za skvělou moderaci závodu, dobrovolným hasičům a více než 15 dalším dobrovolníkům, kteří pomáhali na trati.

Poděkovat musíme také prvosledovému týmu Policie ČR, který předvedl vybavení zásahového vozidla, zbraně i omezovací a donucovací prostředky v případě zadržování pachatelů trestné činnosti. Zodpověděli zároveň desítky dotazů dětí i dospělých na svoji práci.

Ivana Plechatá

Zasedání zastupitelstva

*Vybíráme některé body ze zasedání zastupitelstva obce konaného 13. října 2020
(kompletní zápis ze zastupitelstva, včetně příloh, najdete na www.obec-hrusice.cz)*

• Zahájení správního řízení ze strany Středočeského kraje za porušení nařízení Zákona o rozpočtových pravidlech

Obec v roce 2018 v osmi případech porušila zákon. Pokud by kontrolori byli opravdu přísní, hrozila nám pokuta až v částce 1 mil. Kč. Nakonec obec obdržela pokutu ve výši 11 000 Kč a věříme, že to bylo také proto, že vedení obce poctivě napravuje všechny nedostatky a s kontrolory úzce spolupracuje. K přestupkům došlo za působení předchozího vedení obce, přičemž v té době byla obec kontrolována soukromým auditorem s výrokem „bez závad“.

Je také třeba dodat, že není zcela na místě bagatelizovat kontrolou vytýkané nedostatky, protože pravidly je chráněn veřejný zájem a veřejné finance.

Další dílčí přezkoumání hospodaření obce za rok 2020 proběhne 11. listopadu 2020. Kontrolu provádějí zaměstnanci odboru kontroly a auditu Středočeského kraje.

• Protipovodňová opatření v obci (bezdrátový rozhlas a digitální protipovodňový plán)

Zastupitelstvo obce Hrusice na základě výsledku veřejné zakázky a na základě doporučení výběrové komise souhlasí s uzavřením smlouvy o dílo mezi obcí Hrusice a společností EMPEMONT s.r.o. na zhotovení protipovodňových opatření v obci Hrusice formou dodávky

a montáže varovného informačního systému a jeho napojení na jednotný systém varování a informování občanů. Celková cena za dílo je ve výši 1 487 682,90 Kč. Na projekt získala obec dotaci, která pokryje 70 % nákladů.

Zároveň ZO odsouhlasilo uzavření smlouvy o dílo mezi obcí Hrusice a společností Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s., na zpracování digitálního povodňového plánu obce. Celková cena za dílo je ve výši 145 200 Kč. A také tyto náklady pokryje ze 70 % dotace.

• Revitalizace dětského hřiště před obecním úřadem

Zastupitelstvo obce Hrusice na základě vyhodnocení veřejné zakázky a doporučení výběrové komise odsouhlasilo uzavření smlouvy o dílo mezi obcí Hrusice a společností LUNA PROGRESS s. r. o., na dodávku a instalaci herních prvků v rámci projektu „Revitalizace dětského hřiště v obci Hrusice“. Celková cena za dílo je ve výši 448 375 Kč a také na tuto akci obec získala dotaci ve výši 407 633 Kč.

**Zasedání zastupitelstva
se bude konat
v úterý 10. listopadu 2020
od 18.30 hodin v budově obecního úřadu.**

Aktuality z obecního úřadu

• Podzimní úklid obce

Proběhne v sobotu 14. listopadu. Úklid veřejných prostranství tentokrát proběhne na více frontách a bude

záležet jen na aktivitě hrusických, zda a kde se přidají. Jednou z možností je uklízet v okolí svého domu, chaty a požádat obec o odvoz listí či pomoc s technikou (např.

řezání větví). Toto prosíme do 12. listopadu nahlásit na obecním úřadě, nejlépe na e-mail ou@obec-hrusice.cz nebo telefonicky na tel. 323 655 326, abychom mohli úklid plánovat. Druhá možnost je pomoci s hrabáním listí v centru obce. Kdo jste ochoten přidat ruku k dílu, sejďeme se na parkovišti v 9.00 hodin, hrábě s sebou, rukavice dostanete.

• Územní plán

Čekáme na zpracování ze strany odboru územního plánování.

• Změna účetní

Ke konci září se vedení obce rozloučilo s dosavadní účetní a od 1. října 2020 má obec novou paní účetní.

• Oplocení hřbitova

Stavební práce na novém oplocení hřbitova proběhnou v týdnu od 19.–23. října. Vedení obce je rádo, že se oplocení stihne ještě do „Dušiček“, tedy do Památky všech zesnulých. Náklady se díky poptávce podařilo snížit

oproti původnímu rozpočtu na 135 000 Kč.

• Hluk z dálnice

Obec eviduje stížnosti na hluk z dálnice po její rekonstrukci. Po konzultaci s hygienickou stanicí jsme byli ujištěni, že měření hluku proběhne při kolaudaci stavby.

• Posílení vodovodu

Na základě předchozích rozhodnutí ZO jednal starosta obce s dobrovolným svazkem obcí Javorník o možnosti napojení Hrusic na vodovodní řad. Výhodou takového řešení je jednak to, že přívod bude ve vlastnictví dobrovolného svazku obcí (DSO) včetně projekčních prací a výhodou je i silný partner ve svazku, město Benešov.

• Roznos HH

Obyvatelé Hubačova, oblasti za rybníkem a části Rudý les, kteří mají zájem o odběr Hlasu Hrusic a v současné době měsíčník do schránek nedostávají, se mohou obrátit na Lenku Kopeckou, která ho v lokalitě dobrovolně roznáší, tel.: 604 274 113.

Volby

Ve dnech 2.–3. října proběhly volby do zastupitelstev krajů. Níže uvádíme přehledy týkající se naší obce.

Výsledky hlasování za obec Hrusice:

V naší obci byla volební účast vysoká, tj. 51,28 %, platný hlas odevzdalo 318 voličů. Takto se hlasovalo, seřazeno dle počtu získaných hlasů.

KANDIDÁTNÍ LISTINA		PLATNÉ HLASY	v %
ČÍSLO	NÁZEV		
7	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	142	44,65
19	Česká pirátská strana	48	15,09
33	Občanská demokratická strana	41	12,89
50	ANO 2011	33	10,37
70	Trikolóra hnutí občanů	21	6,60
48	Spojenci – TOP 09, Hlas, Zelení	10	3,14
16	Svoboda a přímá demokracie (SPD)	6	1,88
45	Česká strana sociálně demokratická	5	1,57
63	Komunistická strana Čech a Moravy	4	1,25
82	ROZUMNÍ – Petr Hannig	3	0,94
5	DSZ – ZA PRÁVA ZVÍŘAT	2	0,62
69	Občanská demokratická aliance	2	0,62
71	Svobodní	1	0,31

Zdroj: ČSÚ.

Zastupitelstvo obce chce poděkovat za práci členům volební komise.

Známe názor občanů na současnou podobu veřejných prostranství v obci

11. září se nás asi 30 sešlo před obecním úřadem, abychom si obec prošli s architekty a urbanisty ČVUT. Vzorek občanů byl různorodý, byli s námi jak rodáci, starousedlíci, tak i čerstvě nastěhovaní, a stejně tak i generačně byly skupiny celkem vyrovnané. Výsledkem měl být pohled každého z nás na několik míst v centrální části Hrusic. Nejdříve jsme dostali zelené a červené nálepky. Do mapy jsme je pak podle svého uvážení lepili. Zelené tam, kde se nám líbí a cítíme se tam bezpečně, a červené tam, kde bychom něco změnili, protože místo je z nějakého důvodu problematické (silná doprava, neupravená zeleň apod.). Hned poté jsme vyrazili po třech skupinách na plánovanou procházku.

vené nálepky. Do mapy jsme je pak podle svého uvážení lepili. Zelené tam, kde se nám líbí a cítíme se tam bezpečně, a červené tam, kde bychom něco změnili, protože místo je z nějakého důvodu problematické (silná doprava, neupravená zeleň apod.). Hned poté jsme vyrazili po třech skupinách na plánovanou procházku.

Takto naše postřehy zachytili odborníci z ČVUT:

Za úřadem

– Hodnocení současného stavu

Prostor není hezký, reprezentativní vzhledem k tomu, že se nachází vedle úřadu a pořádají se zde akce obce.

- Ale je funkční:
 - Popelnice na tříděný odpad
 - Kapacitní parkovací stání
 - Jediná zpevněná plocha v obci pro konání akcí
- **Vize do budoucna**
 - Zachovat multifunkčnost prostranství (viz výše), případně ji vylepšit:
 - Lepší označení parkoviště („Hlavně turisté o tom vůbec neví a pak staví přímo na návsi.“) a dát mu určitý řád (např. namalovat parkovací místa) i s ohledem na to, že by to mohlo být hlavní parkovací zázemí pro střed obce, pro obslužnost školky, hospody, úřad a lidé by pak neparkovali jinde po centru obce.
 - Vhodně a hezky skrýt popelnice na tříděný odpad (např. dřevěný plot, túje)
- **Další zmíněná témata**
 - Vedle příjezdové silnice k úřadu je kanál, ze kterého se vylévá voda, když hodně prší
 - Nedostatek veřejných záchodků (hlavně pro turisty) – jedná se o téma týkající se okolí úřadu obecně

Před úřadem

– Hodnocení současného stavu

- Rozcházející se názory na květinovou úpravu prostranství, avšak současná podoba naplňuje reprezentativní funkci prostoru před úřadem lépe než ta předchozí, i když ta byla zase celoročně zelená, nic neodkvétalo
- Oceňovaná zatravněná plocha, na které se dá vě-

novat různým aktivitám (dětí si sem chodí kopat s míčem, dospělí hrát badminton, stolní tenis), protože nepodléhá žádným pravidlům (např. zákaz vstupu na trávník apod.)

- Oceňované pěkné, vzrostlé stromy včetně lípy ke 100 letům republiky
- Využívané dětské hřiště umístěno na vhodném místě, které ale bylo hodnoceno celkem negativně – nebezpečné (zmiňovány byly nebezpečné dopady dětí z atrakcí), staré, rozbité, s malým počtem herních prvků a nedostatkem stínu („V létě to tu je jak v pekárně.“)

– Vize do budoucna

- Týkaly se hlavně dětského hřiště:
 - Zajištění stínu a bezpečnosti
 - Lepší písek pro hraní
 - Mělo by být do určité míry barevné
 - Zvolit takové herní prvky, které děti baví: takové prvky, kam se leze nahoru, skluzavka, kolotoč
- Zajistit pítko
- Zvolit lepší výsadbu květin nebo se o ně lépe starat, aby to působilo udržovaně

– Další zmíněná témata

- Nedostatek veřejných záchodků (hlavně pro turisty) – jedná se o téma týkající se okolí úřadu obecně
- Zanedbaná budova úřadu, která nepůsobí reprezentativně

Mezi hospodou a školkou

– Hodnocení současného stavu

- Prostranství je pojímáno jako historické jádro obce – je to místo setkávání lidí, ze kterého lze obdivovat hezké staré budovy, stromy a mít výhled na kostel.
- Je ale obklopeno dopravní infrastrukturou a vní-

maným velkým množstvím projíždějících aut a kamionů, přičemž některé úseky silnice tomu nevyhovují (např. část mezi školkou a zastávkou autobusu je úzká)

- Navíc je hyzděno zaparkovanými auty hlavně u školky
- Potlačovaná společenská funkce prostoru mezi zastávkami autobusů (zarostlé křovím)
- Využívané stojany na kola, které by se měly zachovat (hlavně turisty o víkendech)
- Oceňován památný smrk u školky

- Vize do budoucna

- Zlepšení dopravní situace v jádru obce včetně řešení parkování, ke kterému by primárně mělo sloužit parkoviště za úřadem
- Zlepšení prostoru mezi zastávkami autobusu – obytná a rekreační zeleň, aby z toho bylo místo k setkávání a posezení

Okolí obchodu

- Hodnocení současného stavu

- Jedná se o průchodné místo mezi rybníkem a návsi
- Cíleně je navštěvováno kvůli nákupu a také zjištění informací a novinek z vývěsní tabule („Důležité věci se dozvím po cestě na nákup.“)
- Oceňována byla dostatečná šířka chodníků
- Objevovaly se stížnosti na okolní vybavenost – není kde vyhodit odpadky nebo si odložit nákup či chvíli posedět, odložit kolo (hlavně pro turisty)
- Přístupová cesta k obchodu klouže
- Na parkovišti se špatně parkuje kvůli protější zdi a není moc využívané

- Vize do budoucna

- Zajištění protiskluzového povrchu na přístupové cestě k obchodu
- Řešení přechodu mezi stranou, kde je rybník, a stranou, kde je pomník kocoura Mikeše
- Komunikace obce s vedením obchodu o vybavenosti okolí

Okolí rybníka

- Hodnocení současného stavu

- Prostor je oceňován kvůli svému přírodnímu rázu, klidu – často byla jeho současná podoba kvitována v porovnání s tím, jak místo vypadalo v minulosti, i když občas pozitivní dojem kazí nepříjemný zápach z rybníku a potoka, který neteče.
- Má ale nevyužitý potenciál a není důvod sem chodit kromě krmení kachen s dětmi, rybaření

či bruslení v zimě

- Vize do budoucna

- Zachování rovnováhy mezi přírodou a kultivovaností – zachovat či podpořit kamennými (nikoliv betonovými) břehy přírodní ráz rybníka a koryta potoka a zeleně, ale lépe využít travnatou plochu, např. lavičky, altánek k zajištění stínu, stojan na kola, pétanque hřiště, více odkazovat na Ladu a prvky z jeho knížek (např. instalovat mlýnek na přítok)
- Regulace potoka a rybníka (zápach, nahromaděný nepořádek a spadané listy u můstku kvůli malému průtoku, zvážení průtočnosti rybníka a potoka)
- Oprava můstku mezi potokem a rybníkem

Další zmíněná témata

- Lávka před rodným domem Josefa Lady se nelíbí, rachotí při chůzi, nechtějí po ní chodit psi, ale lidé rozumí, že má zajišťovat bezpečnost chodců, i když tomu tak často není (dva lidé jdoucí proti sobě po ní zároveň neprojdou – část lidí jde pak raději po silnici)
- Pozn.: někteří zmiňovali, že je štve, že veřejnost nebyla zahrnuta do debaty o řešení
- Lavička u kaštanu před lávkou bývala v pořádku, ale po rekonstrukci chodníku je moc nízko a špatně se z ní zvedá

Další poznatky, které se nevážou k jednotlivým veřejným prostranstvím

- V obci chybí venkovní vyžití pro několik skupin obyvatel (hřiště pro starší děti mezi 8–15 lety; vyžití pro dívky – kluci mají vyžití ve fotbale; work-outové hřiště pro dospělé – potřeba, aby nebyli všem na očích)
- Nezaznívaly negativní připomínky k návštěvám kům/turistům, obyvatelé naopak často brali v potaz právě jejich potřeby (viz parkování, pítka, stojany na kola před obchodem)

Nutno také dodat, že již před tímto datem měli občané možnost zapojit se do diskuse prostřednictvím vyplnění dotazníku, který byl k dispozici jak on-line přes webové stránky obce, tak také si ho mohli vyzvednout v obchodě U Hubínků nebo v hospodě U Macha. Celkem obec obdržela 21 dotazníků.

Obchůdek „U Hubínků“

11. září se nemluvalo jen o veřejných prostranstvích v obci, ale také o tom, co bychom si jako zákazníci přáli za změny (pokud vůbec) v hrusickém obchodě. Zákazníky obchůdku poslouchal jak majitel p. Hubínek, tak i oblíbená prodavačka Zdena Bartošová.

Všichni se shodli, že sortiment obchodu je vzhledem k velikosti obce, její kupní síle a prostoru obchodu odpovídající. Rovněž s ohledem na to, že jsou v obchodě schopni po dohodě objednat zboží zákazníkovi „na míru“. Zazněl také příslib do budoucna, že bychom se mohli těšit na dobrou kávu do kelímku a možná i na jednoduché posezení před obchodem pro místní i návštěvníky obce. Důležitým tématem byla provozní doba obchodu a možnost ji třeba dvakrát týdně rozšířit také na odpolední či podvečerní hodiny. V této souvislosti nabídl p. Hubínkovi pomocnou ruku obecní úřad, že by ve spolupráci s ním udělal jednoduché dotazníkové šetření, ze kterého by vyšly preference obyvatel na otevírací dobu obchodu.

Pojmenování ulic v Hrusicích

Dalším tématem setkání občanů 11. září byl také návrh na zavedení názvů ulic v Hrusicích. Všichni se shodli, že nebudeme vymýšlet mnoho nového a pro názvy využijeme již vžitých historických pojmenování hrusických ulic a míst. Už nyní je skoro jisté, že hlavní ulice procházející obcí od hřbitova až k památníku a na Hrušov bude pojmenována po Josefu Ladovi. Navrhovány budou ulice jako Pod kouty, Hradčana, K památníku, U potoka, Na výsluní atd.

Vedení obce si je dobře vědomo, že za názvy ulic „zaplatí“ všichni tím, že si budou muset postupně vyměnit své občanské průkazy. Proto se starosta pokusí domluvit s říčanským městským úřadem, zda by bylo možné na určitý čas vytvořit detašované pracoviště v Hrusicích, aby si občané mohli vyřídit svůj nový doklad přímo v Hrusicích. K tématu se určitě budeme vracet i v dalších číslech Hlasu Hrusic.

Včelař z Hrusic

Když něco děláte s láskou, nespěcháte a dáváte si záležet, pak je to vidět. Tímto způsobem včelaři pan Leoš Bubeník, se kterým jsme si na začátku září povídali o včelách a jejich chovu.

Kdy a proč jste si pořídil včely?

Asi před 25 lety jsem našel staré úly po svém dědovi a tehdy jsem se o včelaření začal zajímat. Přečetl jsem spoustu knížek, od rodiny dostal včelařské vybavení, ale měl jsem hodně práce kolem domu a já nerad začínám něco nového, dokud nemám hotovo. A tak mám včely až posledních šest let. Začal jsem se třemi, později dvanácti včelstvy. Na začátku mi hodně pomohl pan Václav Krejčík z Mnichovic.

A kolik máte včelstev teď?

Nejvíce jsem měl přes dvacet včelstev, teď jich mám o něco méně. Když se tomu chci věnovat svědomitě, tak to bohatě stačí.

Je se včelami hodně práce?

To ani ne. Je to voňavá práce, jak já říkám. Jediné,

co je trochu namáhavé, je vytáčení medu. Jeden naplněný rámek váží kolem 2 kg a v jednom úle jich je jedenáct, takže se to po chvíli docela proneše. Ale jinak chov včel není náročný, jsou včelaři, kteří do včelstev nechodí tak často. Já mám včely na zahradě, takže se

jim mohu věnovat více. Úly je třeba pravidelně kontrolovat i kvůli šíření nemoci.

Jaké nemoci včely nejvíce trápí?

Včelstva v Česku decimuje hlavně kleštík včelí, také včelí klíště. Je to nepůvodní parazit, takže si s ním naše včelky neporadí. Včelař musí provádět léčení. Máme k dispozici různé přípravky, já preferuji přírodní preparáty, aby se to nedostávalo do medu – např. kyselina mravenčí, ta je šetrná ke včelám i medu. Pak jsou léčiva, která se dají použít jen v době, kdy není med. Hlavně je důležité, aby léčili všichni, protože včely se navštěvují, a tak se mezi nimi nákaza může snadno šířit.

Setkáváte se s ostatními včelaři z Hrusic a okolí, předáváte si zkušenosti?

Ano, máme včelařský spolek, spadá pod Senohraby. V rámci spolku podáváme také žádosti o dotace od státu a odebíráme časopis Včelařství. Máme teď novou jednatelku, Danu Čihákovou z Hrusic.

Co včely a tolik skloňované postřiky na polích?

Já jsem se nesetkal s tím, že by něco zemědělci postříkali a včely by umřely. Bydlíme vedle pole a žádné nezvyklé úbytky včel nepozoruji.

Máte krásnou zahradu, v plném květu...

Máme tady vysazeny rostliny, které včelám poskytují potravu od jara do podzimu. Trvalky vhodné pro včely jsou většinou léčivky, takže určitě stojí za to, je na zahradě mít. Skvělý je ořechoplodec, šanty, třapatky, brutnák, levandule, svazenka.

Zdá se, že letošní rok medu moc nepřál. Jaký byl pro vás?

Já jsem měl první snůšku dobrou, ale pak už nebylo nic. Všechno odkvetlo naráz a navíc na začátku jara bylo trochu chladněji. Včela přitom z úlu nevyletí, dokud není deset a více stupňů, avšak květ odkvete i při dvou stupních. Nebo lípy letos, ty sice kvetly, ale byly zaschlé, neměly nektar. Přitom na 1 kg medu pro včelaře musí včely vyrobit 3 kg, 2 kg totiž snědí. Ale může být i hůře, já osobně jsem to nezažil, ale někteří včelaři pamatují i sezónu, kdy se jen krmilo.

A čím se včely přikrmují?

Já krmím cukrem. Na trhu jsou i krmiva, která jsou údajně pro včely lepší, že je tolik nezatěžují, ale k nim zatím nemám moc důvěru. Nevím, kdo to vyrobil, co do toho dal. Pro představu jedno včelstvo je na zázimování potřeba přikrmit 20 kg cukru.

Jak včelu ovlivňují jednotlivá roční období?

Pro včely je strašně důležité jaro. Pokud je studené, není pro ně potrava, včelí matka nezačne plodovat a včelstvu hrozí vymření. Nicméně na jaře toho větší kvete hodně, v prvních letních měsících také. To je také období, kdy může včelař stáčet med.

Jaké jsou druhy medu?

Máme dva druhy medu, rostlinného a živočišného původu. Rostlinný, to je květový med, ten se stáčí koncem května a podle toho, na jakých květech včely nektar sbírají, se pak rozlišuje med řepkový, akátový, lipový atd. Ten druhý, to je medovicový, nebo také nesprávně označovaný lesní med. Bývá později než květový med. Rostliny a stromy produkují šťávu, kterou se živí různé breberky, jako např. mšice či červci. Vezmou si z ní, co potřebují, a zbytek vyloučí ve formě medovice. Tu pak včely sbírají a zpracují v med. Medovici sbírají kromě včel také mravenci či vosy.

Co říkáte chovu včel ve městech?

Poslední dobou je to velká móda. Tyto včely mají díky městským parkům a další zeleni větší pestrost stravy než tady u nás na vesnici. Je to smutné, ale my tady máme proti městu monokultury – třešně, švestky, jabloně.

Lze s včelou navázat vztah? Poznají vás?

To ne. Jak by mohly včelaře poznat za osm neděl? Včela totiž přes léto žije jen šest až osm týdnů. Jsou to tzv. krátkověké včely, které v létě shání potravu, aby zajistily pro úl zásoby na zimu. Vlastně se upracují. V srpnu se pak rodí dlouhověké včely, které jsou v úlu přes celou zimu, dožijí se až osmi měsíců. Ty žijí z toho, co letní včely sehnaly, zahřívají matku, uklízejí. Ani přes zimu nespí. V létě může být v jednom úle až šedesát tisíc včel, na zimu jich tam zůstává osm až deset tisíc, avšak jara se dožije jen kolem pěti tisíc včel.

Se včelou máme spojené žihadlo, co funguje na ošetření včelí bodnutí?

Nejlepší je šťáva z netřesku. Kousek rostliny ulomíte a šťávou potřete postižené místo.

Co na včelách obdivujete?

Včela je strašně inteligentní a pracovitý tvor. Říká se, že Albert Einstein jednou prohlásil, že pokud vymřou včely, tak lidstvo do čtyř let vymizí. Nevím, jestli to opravdu řekl on, ale s tímto tvrzením souhlasím. Než jsem měl vlastní včely, tak v našem sousedství ubyla včelstva a bylo to znát. Najednou jsme neviděli včely na zahradě a naše stromy také neplodily. Tehdy jsem si také řekl, že se do včelaření pustím, a drží mě to stále. Včelaření je pro mě relax a přináší mi uklidnění.

Redakce

Koncert v kostele

28. září se v hrusickém kostele uskutečnil smyčcový koncert. Ohlasy obecního zastupitelstva vystihuje pochvalný dopis, který obec obdržela od uměleckého ředitele Bohemia Baletu a ředitele Taneční konzervatoře hl. m. Prahy Mgr. Jaroslava Slavického.

Vážený pane starosto! Rád bych poděkoval za krásný umělecký zážitek při včerejším koncertu rodiny Erikssonových v kostele sv. Václava. Byl to báječný nápad, který přispěl k oslavě státního svátku. Poslouchat a sledovat výkony všech účinkujících, které byly na vysoké umělecké úrovni a navodily příjemnou atmosféru v tak povznášejícím prostředí, bylo opravdovým zážitkem! Věřím, že to nebylo naposledy a že podobné akce se uskuteční i v budoucnu!

S pozdravem Jaroslav Slavický

SPOLKY

Baráčníci

Hrusičtí Baráčníci děkují panu starostovi za výbornou organizaci zájezdu na Zahradu Čech v Litoměřicích.

Navzdory letošním opatřením jsme 18. září prožili krásný den. Díky také patří panu Miroslavu Šaldovi ml., který poskytl autobus, a Janu Šaldovi, který nás pohodlně a bezpečně vzl.

Nebývalá rekonstrukce dálničního mostu u Hrusic

Obyvatelé i návštěvníci naší obce si jistě povšimli, že kolem mohutného dálničního mostu přes údolí potoka Šmejalka se dějí podivuhodné věci. Důvod je jednoduchý – probíhající celková rekonstrukce dálnice D1 z Prahy do Brna, jejíž součástí je i tento most.

Podle vyjádření ŘSD je třeba most, jehož stavba byla započata před více než 80 lety, radikálně rekonstruovat, aby vyhovoval požadavkům moderní dálniční komunikace. Rekonstrukce bude natolik náročná, že bude nutné vybudovat vpravo vedle jízdního pásu do Brna provizorní mostní konstrukci pro převedení dopravy. Stávající mostní konstrukce totiž neumožňuje převedení dopravy 2+2 na jednu polovinu. Ze současného mostu budou využity pouze vyhovující mostní oblouky.

Celkový náklad rekonstrukce mostu je kalkulován na 830 milionů Kč.

Plán rekonstrukčních prací je následující:

- 2020 – přípravné práce
- 2021 – budování nosné konstrukce provizorního mostu, převedení dopravy a demolice levého mostu
- 2022 – výstavba levého mostu
- 2023 – výstavba pravého mostu, dokončovací práce, demolice provizoria

V této souvislosti je vhodné připomenout historii tohoto výjimečného architektonického díla.

Most byl zamýšlen jako součást moderního silničního spojení západu a východu Československé republiky, o kterém se uvažovalo již od roku 1933. Projektové práce byly svěřeny do rukou slavného architekta, pozdějšího akademika Stanislava Bechyně, který byl zaměstnán u stavební firmy Dr. Ing. Skorkovského. Pracovníci této firmy i samotný akademik Bechyně byli specializováni na stavby železobetonových mostů.

Stavba byla zahájena v roce 1939, první oblouk byl dokončen o rok později. Ve válečné době a v podmínkách Protektorátu Čechy a Morava nebyly pro stavbu vhodné podmínky, proto pokračovala kupředu pomalu. Navíc v roce 1944 došlo k nešťastné události. Z neznámých důvodů vypukl v pile, kterou stavební firma vybudovala u úpatí stavby, velký požár. V důsledku toho shořelo mnoho kubíků kvalitního dřeva, jež bylo používáno na stavbu dřevěných konstrukcí

pro betonáž mostu. Existovalo tehdy dokonce podezření na sabotáž, nebylo však prokázáno.

Mohutná mostní stavba (délka 250 m, šířka 25 m, výška nad údolím potoka 53 m) klenoucí se přes hluboké údolí byla dokončena těsně po skončení druhé světové války. Byly při ní spotřebovány tisíce tun oceli, betonu, cementu, písku a štěrku. Váha jednoho oblouku bez mostovky činila 40 000 tun!

Poté byl most na dobu více než 20 let opuštěným monumentem, který se bohužel pouze tu a tam stával útočištěm sebevrahů. Teprve na počátku sedmdesátých let minulého století se dočkal svého praktického využití, neboť byl začleněn do dálničního tělesa dálnice D1, jejíž první úsek (Praha – Mirošovice) byl dán do provozu v létě roku 1971. V blízké budoucnosti se mu tedy dostane zcela nové podoby.

Na základě údajů poskytnutých laskavě paní Růženou Brabcovou z Ondřejova a dle vlastních archivních materiálů zpracoval M. Hemelík, obecní kronikář Hrusic.

Kaštan - jírovec maďal (Aesculus hippocastanum l.)

*Podzimní procházka
padajícím listím,
to je balzám na duši.
Kocháme se barevností
přírody a tu a tam také
zvedneme nějaký ten
kaštan. Ať už pro štěstí
do kapsy, za účelem
vytvoření zvířátek
s našimi dětmi,
anebo i pro naše zdraví.
Aesculus castanea,
Hippocastanum
vulgare, kaštan,
koňský kaštan,
divoký kaštan,
planý kaštan,
sviňský kaštan.*

Téměř nikdo z nás ne-
odolá při pohledu na
lesklý, spadlý kaštan,

aby si ho nestrčil do kapsy. A v té kapse si ho ještě hezky požmouláme v ruce a kocháme se jeho hladkostí a hebkostí. Naše dlaň se zahřeje a my se cítíme dobře. Možná jde jen o sugesci, ale možná taky ne.

Naši předkové považovali jírovec za magický strom, věřili, že jeho hnědé plody – kaštany – přináší radost i uzdravení. Bylo však třeba vědět, kde a kolik jich nasbírat. Nedoporučovalo se sbírat kaštany v blízkosti hřbitovů, na samotných hřbitovech anebo na místech, kde se stala nějaká nepříjemná událost. Kaštany totiž do sebe údajně přijímají jakoukoliv energii, tedy i tu negativní, která by se mohla projevit zlými sny střídajícími se s únavou a nespavostí. A kolik kaštanů by měl člověk na zahnání svých starostí a bolestí nasbírat?

Podle pověr a rad babek kořenářek je potřeba nasbírat tolik kaštanů, kolik je člověku let a ještě jeden navíc. Není nutné, aby byly kaštany nasbírané vlastní rukou, mohou nám je dát i lidé, které máme rádi. Například naše děti.

Nasbírané kaštany pak vložíme do plátěného pytlíčku (ne umělého sáčku), aby mohly dýchat, a jejich energie tak mohla proudit. Pytlíček poté zašijeme a vložíme pod polštář. Měl by nás ochránit před veškerými nemocemi a nachlazením, které se snaží na člověka přes zimu útočit. Kaštany totiž do sebe nasávají veškeré škodliviny z těla.

Pod polštářem si je necháme až do prvního jarního

dne, pokud je máme v plátěném pytlíčku, tak nemusíme mít obavy, že by zplesnivěly, pouze pomalu sesychají. Říká se, že kaštany mají nejen léčivou, ale také magickou moc. Ženy, které si přejí otěhotnět, by měly nosit kaštan u sebe v kabelce. Muži, kteří si přejí hodně peněz, by ho měli mít v kapse, nejlépe už s nějakou mincí. Také před důležitou schůzkou anebo jednáním je dobré mít kaštan při sobě. Zbaví nás stresu, nejistoty a dodá sebevědomí. To je něco málo k pověrám a tradicím, které jsou však považovány z pohledu TCM (tradiční čínské medicíny) za velmi přínosné.

Teď něco málo k faktům. V oblastech přirozeného výskytu se jírovec velmi

rozmanitě využíval (barvení látek, kvalitní dřevo, bolestivé klouby). Jako léčivou rostlinu jej poprvé popsal Matthioli v 16. století. Roku 1615 jej z Istanbulu přivezl francouzský cestovatel a zasadil v Paříži. V průběhu následujících 100 let se rozšířil po celé Evropě. Kalifornští indiáni drcené plody házeli do jezer a řek, aby tak omámili ryby a mohli je snadněji chytit. Název koňský získal jírovec proto, že kaštan Turci používali jako posilující prostředek pro tažné koně a při dýchavičnosti koní. Jinou možností, jak vznikl název, je, že našim předkům připomínal plod koňské oko. Z roku 1896 pochází první zmínka o léčivém účinku na hemoroidy. Je zařazen jako cévní tonikum, antiflogistikum díky účinné látce zvané aescin.

Jeho účinků se využívá k léčbě křečových žil. Klinické studie prokazují účinnost na tzv. „těžké nohy“, noční křeče v nohách. Rovněž tlumí svědivost různých forem ekzémů. Urychluje vstřebávání krevních podlitin a modřin. Účinný je na bolavé klouby a artritidy. Zlepšuje průtok krve v cévách, což pozastavuje srážlivost krve a působí proti vzniku trombů. Ulehčuje vylučování moči při zvětšené prostatě. Vypíná plet a působí na pokožku jako tonikum.

Návod na výrobu kaštanové tinktury k zevnímu použití: nasbíráme dostatečné množství kaštanů (podle toho, jak máme velké sklenice, které budeme plnit). Kaštany nakrájíme na čtvrtky, můžeme je ale také

nakrouhat na elektrickém kráječi – tinktura pak bude účinnější. Pokud chceme dosáhnout maximálního účinku, kaštaný oloupeme a pak nakrájíme na čtvrtky nebo nakrouháme pomocí kráječe. Anebo si můžeme dát tu práci a oloupané kaštaný nastroumat. Nakrájenými či nastrohanými kaštaný naplníme vhodnou skleněnou nádobu a zalijeme je 40% bílým alkoholem (např. vodkou, osobně doporučuji Alpu). Necháme stát 14 dní až tři týdny. Nádobu každý den opatrně protřepeme. Pak tinkturu scedíme, nejlépe přes nebarvené bylinkářské plátno, do uzavíratelné nádoby.

Tinkturu můžeme použít jako mazání při žilní nedostatečnosti – tedy například na křečové žíly.

Gel na křečové žíly: 3 dcl tinktury z kaštanů, 1 a půl vrchovaté čajové lžičky agar-agaru (prášková želatina z mořských řas, k dostání v prodejnách zdravé výživy), olivový olej esenciální – viz postup.

Nejpříjemnější formou mazání na křečové žíly je určitě gel. Potřebujeme na něj alespoň 3 dcl kaštanové tinktury. Přelijeme ji do kastrůlku a přidáme jednu

a půl čajové lžičky agar-agaru, přivedeme k varu a tři minuty mícháme. Pak tekutinu nalijeme do vyšší nádoby vhodné na mixování a necháme ztuhnout. Poté začneme mixovat a po troškách přidáváme olivový olej tak, aby měl gel konzistenci, která se dobře roztírá. Hotový gel skladujeme ve skleněné uzavíratelné nádobě v lednici.

Budeme-li chtít podpořit účinek tohoto mazání na křečové žíly, můžete přidat pár kapek esenciálního oleje – doporučujeme citrus (chladivý účinek) nebo levanduli (protizánětlivý účinek).

Skořicový esenciální olej do gelu přidejte, pokud byste chtěli namasírovat například unavené svaly nebo proti celulitidě. Na křečové žíly však gel s přidavkem skořicového oleje vzhledem k jeho hřejivým účinkům vhodný není.

A na bolavé či ztuhlé svaly za krkem zkuste přidat pár kapek skořice či rozmarýnu.

Katka Mrázková

Zdroje: Dr. Jiří Pantůček a kolektiv Topvet

FARNOST

Svatá Ludmila

Ze života římskokatolické mnichovicko-hrusické farnosti

Slavili jsme slavnost svatého Václava, kterému je zasvěcen hrusický kostel i celá hrusická farnost. Ve víře ho vychovávala jeho babička svatá Ludmila. Se svým manželem Bořivojem byla pokřtěna až v dospělém věku a brala křesťanství opravdově. Kolik je v dnešní době povrchních křesťanů. Jsou sice pokřtěni, ale nežijí křesťansky, nevychovávali své děti ve víře. Možná i proto, že v této hektické době na ně nemají čas. A tak náboženskou výchovu dohánějí babičky. Můžeme říci, že svatá Ludmila je vzorem nejen pro všechny konvertity (tedy pro ty, kdo byli pokřtěni v dospělém věku), ale i pro všechny babičky. Svatá Ludmila za své opravdové křesťanství zaplatila mučednickou smrtí. Ta jí však pomohla k okamžitému vstupu do nebe bez očištění. Od její smrti uplynulo 1100 let, proto je tento rok (16. září 2020 – 16. září 2021) vyhlášen rokem svaté Ludmily.

22 let jsem ministroval u svatého Václava v Praze

ve Vršovcích a 11 let jsem byl knězem u svaté Ludmily v Praze na Vinohradech. Proto mám k těmto našim patronům blízko. Líbí se mi sousoší ve Staré Boleslavi: Sedící svatá Ludmila s knížkou Písma svatého na klíně a u ní stojí její vnuk svatý Václav, kterému z té knížky čte. Podobný obraz je i v kostele svaté Ludmily v Praze.

Babičky, snažte se podobat svaté Ludmile a myslete na náboženskou výchovu svých vnoučat. Děti, chtějte od babiček nejen něco sladkého, ale také aby vám vyprávěly o Pánu Ježíši, o Panně Marii, o svatých českých i jiných patroněch. Modlete se za sebe navzájem – děti za babičky, babičky za svá vnoučata.

Kéž je víra pevným základem našeho života, předávána od našich předků a předávána i těm, kdo přijdou po nás.

K tomu vám na přímluvu svatého Václava žehná

P. Ivan Kudláček,

farář mnichovicko-hrusické farnosti

Chytrá péče pro seniory

Na internetových stránkách www.chytrapece.cz se můžete informovat o službě, která získala grant z krajského úřadu, díky němuž může vybraným lidem ze Středočeského kraje nabídnout zvýhodněnou nabídku svých služeb. Jedná se o chytrou asistenční službu pro seniory, popř. osoby se zdravotním postižením, která v současné koronavirové situaci nabízí zmíněným osobám zvýhodněnou možnost využití asistenčních zařízení – zařízení s SOS tlačítkem, tablet pro online komunikaci. K úhradě je následně jen měsíční poplatek ve výši 370 Kč.

Pokud víte o nějakém seniorovi nebo o osobě se zdravotním postižením, která žije sama a nabídku by využila, prosím, zkontaktujte paní Terezu Zajíckovou, 777 076 413, zajickova@chytrapece.cz.

Zahradnictví Senohraby

Jana Vrbová ~ Klánovka 325 ~ Senohraby

Řezané květiny
Květinové vazby ke každé příležitosti
Hrnkové sezonní rostliny
Balkonové, trvalky, pokojovky
Drobné keře a stromky

tel.: 776 103 205 ~ e-mail: jana@senohraby.cz
www.zahradnictvisenohraby.cz

Otevírací doba:
úterý–pátek 14–18 hod. ~ sobota 9–13 hod.
Ostatní časy po domluvě na telefonu.

Uzávěrka dalšího čísla Hlasu Hrusic bude 9. listopadu.

Těšíme se na vaše příspěvky, podněty a nápady k dalším článkům.
Pro zaslání využijte e-mailovou adresu redakce: hlahrusic@obec-hrusice.cz.

Měsíčník Hlas Hrusic vydává OÚ v Hrusicích. Povoleno Ministerstvem kultury ČR E 12690. Náklad tohoto čísla 350 výtisků. Ročník 52. Cena 15 Kč, pro občany Hrusic do schránky ZDARMA. **Všechna práva vyhrazena.** Redakce si vyhrazuje právo výběru příspěvků ke zveřejnění, případně jejich krácení či odložení na pozdější dobu. Žádná část HH nesmí být rozšiřována bez písemného svolení majitelů práv. E-mail: hlahrusic@obec-hrusice.cz. Redakční rada: Hana Kuntová, Kateřina Mrázková a Markéta Lakosilová. Grafika: Martin Vávra

